

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע

ז"ל ע"י מכון "מעדני אשר" בית שמש

פרשת בראשית
שנת תשפ"ד
שנת 21
לממלכת התורה
מעדני אשר
גליון תקס"ו

האם החיוב של תוספת שבת חל על האדם בעל כרחו אפילו אם לא קיבל עליו בפיו מצות תוספת שבת?

יש לחקור אפילו למ"ד תוספת שבת דאורייתא האם היינו דוקא בקיבל עליו, אבל לא קיבל עליו אף שביטל מצות עשה מ"מ לא חל עליו תוספת שבת בעל כרחו או דילמא אפילו לא קיבל עליו מצות תוספת שבת חל עליו בעל כרחו.

הנה בספר תוספת שבת סימן רס"א **מביא ראיה שמצות תוספת שבת זה רק כשקיבל עליו בפיו ולא חל בעל כרחו**: מהא דתנן במשנה שבת ל"ד א' ספק חשכה ספק אינו חשכה מעשרין את הדמאי, ומערבין וטומנין את החמין, דקשה דנהי דעדיין לא קיבל עליו שבת, מ"מ הרי איכא מצות עשה של תוספת שבת, ויש חיוב לקבל עליו שבת כמה רגעים לפני השקיעה עכ"פ כשהוא עדיין בודאי יום, וא"כ לכאורה ליכא להאי דינא דמערבין בין השמשות כלל, אלא על כרחך דאפילו למ"ד תוספת שבת דאורייתא היינו דוקא בקיבל עליו, אבל לא קיבל עליו אף שביטל מצות עשה מ"מ לא חל עליו תוספת שבת בעל כרחו, והא דתנן דבין השמשות מערבין היינו בשלא קיבל עליו ולא אמרינן דחל עליו בע"כ.

וכן בחלקת יואב סימן ל' כתב דתוספת שבת אין הכוונה שיתחיל השביתה מקודם מימילא, רק המצוה היא שהאדם מדעת עצמו יקבל עליו תוספת שבת וכמה שירצה.

ומביא ראיה: ממה שכתב הריטב"א ראש השנה ט' ע"מ א' דצריך לעשות קידוש או להתפלל כדי שיקיים מצות תוספת, משמע להדיא שתוספת שבת אינו חל מימילא אלא צריך לקבלו

וכן פסק במשנה ברורה סימן רס"א ס"ק כ"א דקבלת שבת ע"י דיבור שהוא מקבלו עליו לשם תוספת שבת או ע"י אמירת ברכו, ואם מהני לזה קבלה בלב עיין סימן תר"ח ס"ג בהג"ה ובמשנה ברורה שם ובימין רס"ג ס"י בהג"ה דמנהגנו שהאשה המדלקת נרות לשבת היא מקבלת שבת בהדלקה זו.

ובשו"ת שבט הלוי חלק ד' סימן כ"ז כתב מן התורה די בכל שהוא תוספת, ותוספת מיעוט זה אין צריך לקבל על עצמו בפירוש, כי החוב חל ממילא, אמנם כשרוצה לקבל יותר מזה מקבלו בפה מלא או בתפלה וכיו"ב ונכלל בדין תוספת דאורייתא בין ארוך בין קצר ויש בו דין עשה מה"ת כמבואר כ"ז בפוסקים סי' רס"א וסי' רס"ג ובש"ס דיומא פ"ח

ובשו"ת תשובות והנהגות כח ה' סימן קי"א כתב דבמוצאי שבת אין המצוה לקבל על"ע תוספת, וכן משמע בפוסקים, שהפוסקים לא הזכירו שמצוה לקבל על"ע תוספת אלא בע"ש, אלא מצוה שימשיך הקדושה מצד עצמו והיינו דכ"ז שאינו עושה מלאכה נמשכת הקדושה מצד עצמו.

אדם שעשה מלאכה בזמן של תוספת שבת האם אסור ליהנות מהמלאכה כמו אם עשה בשבת עצמה?

בפרשתן ט' ויהי ערב ויהי בקר יום הששי

איתא במדרש רבה בפרשתן ט' י"ד אמר רבי יודן זו שעה יתירה שמוסיפין מחול על קדש ובה נגמרה מלאכת העולם, על כן כתיב הששי

וכן כתוב בפרשתן ב' ב' ויכל אלהים ביום השביעי

ואיתא במדרש מובא ברש"י בפרשתן רבי שמעון אומר בשר ודם שאינו יודע עתיו ורגעיו צריך להוסיף מחול על הקודש, הקדוש ברוך הוא שיודע עתיו ורגעיו נכנס בו כחוט השערה ונראה כאלו כלה בו ביום.

יש להסתפק אדם שבישל או עשה שאר מלאכות בזמן של תוספת שבת האם נאסר המאכל עולמית כמו דקימ"ל אור"ח סימן שי"ח במי שבישל במזיד או עשה מלאכות בשבת או דילמא יש לחלק דתוספת שבת רק מצות עשה ולא סקילה לא קונסים לאסור המאכל עולמית.

הנה בספר תוספת שבת סימן שי"ח ס"ק ב' כתב יש להסתפק אם בישל בזמן תוספת שבת במזיד אי גם כן דינא הכי או יש לחלק כיון שאין בו אלא עשה לבד לא קנסינן כולי האי ובגמ' ביצה י"ז ע"מ ב' מחלק כהאי גוונא.

ובפרי מגדים סימן רס"א א"א ס"ק ה' כתב בין השמשות שוה לשבת, אבל תוספת שבת לא, ונפק"מ למבשל בתוספת שבת.

ובמשנה ברורה סימן רס"א ס"ק ו' העתיק בדברי הפרי מגדים, ובביאור הלכה שם ד"ה ואין כתב עיין במשנה ברורה מה שכתבנו בשם הפרי מגדים, דחולק על התוספת שבת דנסתפק בעשה בזמן תוספת שבת, והוא הביא ראיה להקל.

יש להקשות: הרי מבואר להדיא בדברי הרמ"א, על הא דקימ"ל ש"ע סימן רס"ג סע"י י"ז שמי שקיבל עליו שבת קודם שחשכה מותר לומר לישראל חבירו לעשות לו מלאכה, וכתב על זה הרמ"א ומותר ליהנות מאותה המלאכה בשבת, ומשמע מהרמ"א דרק באופן שהעושה המלאכה עדיין לא קיבל עליו שבת, ורק הוא קיבל עליו שבת, רק באופן זה מותר ליהנות מהמלאכה, אבל באופן שכבר קיבלו עליהם שבת ועשה אז מלאכה, אסור ליהנות, הרי מבואר להדיא שאסור, ובאמת כבר העיר בזה שם הפמ"ג עצמו שם אשל אברהם ס"ק ל' וז"ל וממה שכתב הרב דמותר ליהנות מלאכת בשבת, הנך רואה בביאור דהמבשל בתוספת שבת אסור לו כמבשל בשבת, ובתו"ש סימן שי"ח נסתפק בזה, וצ"ע על המשנ"ב שלא הרגיש בזה, והעתיק את הפרי מגדים סימן רס"א שצדד להקל בעשה מלאכה בתוספת שבת, והלא אח"כ סימן רס"ג פסק הפרי מגדים בביורר לאיסור וכדמוכח מהרמ"א שם, וצע"ג.

<p>גליון זה נודב ע"י ידידנו הנדיב הנכבד</p> <p>הרב יוחנן נתן בוקסבוים שליט"א טרונוט</p> <p>בעל מעדני אשר חלק ו' מהדורת בוקסבוים לעילוי נשמת אביו היקר</p> <p>הרב משה בוקסבוים ז"ל בן הרה"ח ר' נתן מרדכי ז"ל הי"ד מחסידי ראדאמסק - מעיר אושפצין שבפולין נלב"ע כ"ח תשרי תשמ"ה ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידנו הנדיב הנכבד</p> <p>הרה"ג רפאל אהרן קנפלער שליט"א</p> <p>ירושלים</p> <p>לזיכוי רבבות</p> <p>יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות</p> <p>יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו</p> <p>ויצליח בכל אשר יפנה</p>
<p>גליון זה נודב ע"י ידידנו</p> <p>הנדיב הנכבד</p> <p>הרב שלום מרדכי שוורץ שליט"א</p> <p>מאנסי</p> <p>לזיכוי רבבות</p> <p>יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות</p> <p>יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו</p> <p>ויצליח בכל אשר יפנה</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידנו הנדיב הנכבד</p> <p>הרב משה ירחמיאל הלוי איידר שליט"א קווינס</p> <p>לזיכוי רבבות</p> <p>יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות</p> <p>ירוה נחת מכל יוצאי חלציו</p> <p>ויצליח בכל אשר יפנה</p>

מדוע הבעלי חיים מיד בשעת בריאתם הם בדעה השלימה

והמובחר של הבריאה האדם אינו נולד מיד בדעה השלימה?

בפרשתן ה' א' זה ספר תולדות אדם ביום ברא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אותו זכר ונקבה בראם ויבדך אותם ויקרא את שם אדם ביום הבראם.

הנה בזוה"ק חלק ג' צ"א ע"ב **בפסוק** ויקרא ל"ב שור או כשב או עז כי יולד כתב תא חזי בר נש דאתיליד לא אתמנא עליה רוח דלעילא, עד דיתגור כיון דאתגור אתער עליה רוחא אתערותא דלעילא, זכי ורבי לעסוק באורייתא, אתער עליה אתערותא יתיר, זכי ועביד פקודי אורייתא, אתער עליה אתערותא יתיר, זכי ואתנסוב, זכי ואוליד בנין ואוליף לון אורחוי דמלכא קדישא, הא כדן ההוא בר נש שלים, שלים בכלא, אבל בהמה דאתיליד בההוא שעתא דאתיליד ההוא חילא דאית לה בסופא אית לה בההוא שעתא דאתיליד ואתמנא עליה, ובגין כך כתיב שור או כשב או עז כי יולד, עגל או טלה או שעיר או גדי לא אתמנא אלא שור או כשב או עז ההוא דאית ליה בסופא אית ליה בשעתא דאתיליד.

והנה המלבי"ם הקשה על מה שכתוב **"ביום ברא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אותו"** שהעשיה מורה על גמר הדבר, וזה לא יתכן באדם, שהאדם הוא בעל בחירה ואינו נעשה ונגמר עד שיהיה צדיק ויעשה מעשים טובים, וכן יפלא מה שכתוב **"ויקרא את שם אדם ביום הבראם"** שהאדם לא יקרא שמו בהולדו, כמ"ש שור או כשב או עז כי יולד, ששור בן יומו קרוי שור, כי כמו שנולד כן ישאר באותה מדרגה, משא"כ האדם שהולך ממדרגה למדרגה וביים שנולד אינו עדיין במצב השלמות, אך כבר אמרו בחז"ל על מה שכתוב **"נעשה אדם"** שמלאכי השרת שאלו אם יהיה צדיק או רשע, ואמר שיהיה צדיק ולא אמר שיהיה רשע, וזה דייקו ממ"ש נעשה אדם שמורה שהגיד להם שתיכף יהיה שלמותו עמו ויהיה צדיק עשוי ונגמר ואין אופן שירשע, שאל"כ לא יצדק לשון עשיה, אולם איך יהיה זה אמר פה שביום ברא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אותו, שאז נעשה על אופן שיתדמה בכל דרכיו לא האלהים, כי הנפש לא הורכבה אלא בגוף בהרכבה מזגית, והגוף יוצרי מעלליו לא יכלו לשלוט על הנפש, שזה נעשה אחר אכילת עץ הדעת, והיה בריאתו באופן שיהיה צדיק ולא רשע, וע"כ אמר עשה אותו, שהיה עשוי ונגמר בתכלית השלמות.

ובישמח משה בפרשתן ע"מ י"א ע"ב ב' הקשה בשם העיקרים מדוע לא נאמר כי טוב בבריאת האדם כמו בשאר הברואים

ומתריץ יש חילוק בין בעלי חיים לאדם, כי בעלי חיים אין להם רק שלימות המציאות, ובאדם ביום הבראו וביום הולדו אינו רק כגולם שהוא דבר שלא נגמר מלאכתו, מלשון גולמי כלי עץ כלים פ"ב מ"ח עד אחר שיוציא הכחניות שבו מוכח אל הפועל, שאז יגיע אל שלמות, לפי זה מה שלא נאמר וירא אלקים כי טוב בבריאת האדם, כי גלמו ראו עיניך, פירוש בעת יראתי עיניך ביום בראתי, לא הייתי רק כגולם שלא נגמר מלאכתי, כי המכוון ממני שלמותי היותר נכבד והוא שלמות התכלית, על כן לא נאמר בו כי טוב.

ובספר הכתב והקבלה פרשת תולדות כתב כי הברואים שלמטה ממדרגת אדם, הם בהולדם שלמים בצורתם כמו שהם בזקנותם כי שור בן יומו נקרא שור כמאמר חז"ל על שור לא כשב או עז כי יולד, ואין כן האדם בחירה הבריאה, שהוא בתחילה עולה ויונק כל ידע מה, עד יגדל ויעמול ולימוד, כי מצד נשמת חיים שבו שו לו הבחירה לטוב ולהפוכו, ואם יזכה ידמה באחיו לבר אלהין ועוד יותר.

הנה החתם סופר בתורת משה חוה"מ פסח **כתב לפרש באופן נפלא את דברי המדרש שור או כשב או עז כי יולד, במדרש מכאן לתחיית המתים מן התורה**, דידוע מה שאמרו חז"ל מכאן ששור בן יומו קרוי שור והכונה ששור כי יולד בן יומו הוא בשלימותו אוכל ושותה ובעדו כמו שור הגדול רק עדיין אינו נתגדל כל כך בגדלו ובעביו כי אי אפשר במעי אמו וזה שור בן יומו קרוי שור כי הוא שור בשלימותו משא"כ אדם מבחר ברואים הולך ומתגדל בבנין וחוזק גופו ובעדו בחכמתו ובנסיגותיו תמיד מוסף והולך דעת כל ימי חייו עד יום האחרון והוא תמוה כי ביום מלאת בשכלו ובעדו הוא הולך אל בית עולמו ועל מה ולמה ה' לו כל למודו והכנתו הלא בעולם השמות אין צריך לכל זה אלא מוכח מזה תחיית המתים שאז יעמדו הכל בגופם ובתוארם ובשכלם ובעדעתם, כמו שהיו בשעה אחרונה ביום הולך אל עולמו ומאז ידע לעבוד את הש"ת שמו לעד וזה שור או כשב או עז תיכף מיד כי יולד הוי שור בשלימותו משא"כ באדם מכאן מוכח לתחיית המתים מן התורה.

ובמקום אחר כתב החתם סופר תורת משה פרשת תזריע דהנה איתא בגמ' סוטה ה' ע"א דרשו נוטריקון אדם לשון שפלות א"פ ד' מ'רה ובזה ל"ל הפסוק **"ויקרא שם אדם ביום הבראם"** שקרא שם אדם על פחיתות האדם וזה היה דוקא ביום הבראם אבל אח"כ כשמשלים עצמו בעבודת היוצר כל מזכך את גופו ומתעלה בקודש, אזי אין שמו אדם לשון גריעות רק איש כמו המלאכים שנקראו אישים וזה ויקרא שם אדם לשון גריעות ביום הבראם דווקא, אבל אח"כ אם בבחירתו הוא מקיים מצוותיו יתבדר הוא נתעלה ונקרא איש.

איך חשב אדם הראשון יציר כפיו של הקב"ה שאפשר להתחבא מהקב"ה?

בפרשתן ג' ט' ו' ויקרא יהוה אלהים אל האדם ויאמר לו איכה ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואחבא.

יש להקשות: איך שייך להחבא מהקדוש ברוך הוא, הרי אם יסתר איש במסתרים וגו' ית"י כ"ג ואני לא יראנו, א"כ מה חשב אדם הראשון, כך מקשה האלשיך הקדוש בפרשתן.

ומתריץ התפארת שלמה דבר נפלא: עפ"י מה שכתוב בגמ' שבת ל' ע"ב אצל דוד המלך ע"ה כשנאמר לו כי ביום השבת תמות היה לומד כל היום כי התורה מגינה ומציל, וזה ג"כ באדם הראשון שנגזר עליו ביום אכלך ממנו מות תמות היה סבור כי באותו יום ימות, לכן היה לומד כל היום וזה ואחבא בתוך התורה לכן נהפך עליו לטובה יומו של הש"י אלף שנים, ובזה מיושב קושי' האלשיך, וזה גם חיזוק גדול לצב שאנו עומדים להתחבא בתוכם.

מתוך דרשת חיזוק והתעוררות בבית המדרש הגדול חניכי הישיבות רמת אברהם בית שמש בהשתתפות מאת

מדוע עשה הקב"ה לאדם וחווה אותו בגד

הרי יש בזה איסור של לא תלבש איש בגד אשה ואשה בגד איש?

בפרשתן ג' כ"א ויעש ה' לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם.

הנה בחנוכת התורה בפרשתן על הפסוק הנ"ל מביא מה דאיתא בדברי חכמינו זכרונם לברכה אמר רבא מכאן שיחידים היו בעולם. וזה תמוה, מהיכן רואים את זה

ומתריץ: על פי מה דאיתא לא יהיה כלי גבר על אשה וגו' הוא הדין לשניהם בגדים שוים גם כן אסור, והנה בכאן קשה דכתיב וילבישם דמשמע דלשניהם היה בגדים שוים הא איכא איסור דלא ילבש גבר שמלת אשה, וצריך לומר דהנה מבואר ברמב"ם הטעם של לא ילבש דאם היה מלבושי האנשים והנשים שוים יתערבו אלו עם אלו תמיד ומלאה הארץ זימה, לפי זה שפיר מתרץ רבא מכאן שיחידים היו בעולם דלא היה בעולם בנ"א כלל וליכא חשש זימה ובה"ג ליכא איסור לאו.

מה שכתב שבגד המיוחד גם לאיש וגם לאשה יש איסור של לא תלבש הרבה אחרונים חולקים על זה: דאיתא בגמ' נדרים מ"ט ע"ב דלרבי יהודה ולאשתו היה בגד אחד, כשהיה רבי יהודה יוצא מהבית היה לובשו, וכשהיה אשתו יוצאת מן הבית היתה לובשת את זה, והקשה המהרש"א שם איך היה מותרים לעשות כן, הרי עברו על לאו דכתיב בפרשתן לא תלבש איש בגד אשה, וה"ה להיפך, **ומתריץ** דהא דאסור ה"מ בגד המיוחד דוקא לנשים או דווקא לאנשים, אבל בגד המיוחד לשניהם ליכא איסורא, והבגד שהיה רבי יהודה ואשתו מלבישים היה בגד שמיוחד בין לגברים ובין לאנשים, עיי' בנלוני הש"ס קדושין ל"ו ע"ב וכן בבאר יהודה על החרידים ע"מ קכ"ה ועייק בשו"ת חסד לאברהם מ"ח סימן ע"ב

איך היו כשירים התפילין של אדם הראשון זה לא היה מן המותר בפין

דהרי לא הותר לו לאכול בשר?

בפרשתן ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם.

כתוב בזוהר הקדוש בראשית שאדם הראשון הניח תפילין בגן עדן, ותפילין אלו נכתבו בשמים, וזה היה הכתנות עור.

יש להקשות: במה נכתבו אלו התפילין הרי בעינן ממשקה ישראל ומן המותר בפין ולא הותר להם בשר לאכילה, כך מקשה החיד"א בספרו מדבר קדמות ערך כתנות אור בשם ספר צמח דוד, וכן הקשה בשו"ת מנחת אלעזר בהקדמה לחלק ד'.

ומתריץ במנחת אלעזר: ע"פ מה דאיתא בגמ' סנהדרין ט"ט כשהיה אדה"ר בג"ע מלה"ש צולין לו בשר הרי שאדם עצמו ה' אוכל בשר ויש לומר דמדרישים חלוקים הם דלמ"ד דמלה"ש צולין לו בשר אז אדה"ר לא ה' בכלל רק מאדם ואילך עד נח ולא אדם בכלל ושוב הוי העור מן המותר בפין ע"כ התפילין כשרים וגם למ"ד דגם אדם בעצמו בכלל האיסור שלא לאכול בשר, והגם שהיו הכתנות עור לאחר החטא מ"מ כיון שהותר כבר ל"י שצלו לו מלה"ש בשר א"כ שוב הוי מן המותר בפין והוי יכולי לכתוב על העור תפילין.

שיעורי תורה שנאמרה בחג בקהילות הקודש

אלכסנדר

מעמד כבוד התורה כולל אלכסנדר בני ברק
בהשתתפות בני כ"ק מרן האדמו"ר שליט"א וראש הכולל
שהתקיימה במלון ויוניץ בבני ברק

בעלזא

בית המדרש המרכזי **בעלזא הר יונה**
בית המדרש המרכזי **בעלזא בית בנימין רובע ג' אשדוד**

בית המדרש המרכזי **בעלזא רמה ד' בית שמש**

חניכי הישיבות רמת אברהם

עצרת חיזוק והתעוררות לרגל המלחמה הנוראה בהשתתפות מאות

טשחויב

בית המדרש המרכזי רמת שלמה ירושלים

מאור חיים

בית המדרש המרכזי מאור חיים סנהדריה המורחבת ירושלים

משכנות הרועים

מעמד כבוד התורה בקהילת משכנות הרועים
בהשתתפות בני כ"ק מרן האדמו"ר שליט"א
שהתקיימה באולמי בנות ירושלים

צאנז

קרית צאנז נתניה למאות בחורים במהות חג הסוכות
קרית צאנז נתניה לאלפי ילדים מכל הארץ חיזוק באמונה לרגל המצב
בית המדרש המרכזי **בית שמש רמה ב'**

קהל חסידים

בית המדרש המרכזי רובע ז' אשדוד

קרעשניץ

בית המדרש הגדול קרעשניץ רחובות
הכנה להושענא רבה ושמתת תורה

ראחמטטרטוקא

למאות אברכים ובחורים
בבית המדרש הגדול בבית שמש

משיב בהלכה

מדור זה נדבך תערך ע"י ידידת ר' מורדכי זיסקינד הגר שליט"א - מנהגן
משיב בהלכה שיתן וידעית ההלכה | כל ההלכות הם מושרע ומשנה ברורה

מדור ידיעות הלכה – הלכות שבת

א] הפרשת תרומות ומעשרות בשבת. גב' לוי הגרה בקיבוץ הגיעה לעשות את השבת בבית ר' יצחק בנה, והביאה פירות שגדלים בחצר ביתה. הפירות הם טבל וודאי, ואין בהם חשש ערלה. ר' יצחק שכח לעשר את הפירות ביום שישי וכאשר בקשה אמו שיגיש את הפירות לשולחן השבת, התבייש ר' יצחק לומר לאמו ששכח לעשר את הפירות ושאסור להם לאוכלם ועישר את הפירות בשבת כדי למנוע צער מאמו. האם מותר למשפ' לוי לאכול את הפירות בשבת?

ב] טבילת כלים, חידה. ר' לוי קבל מדודו מאנגליה גביע חדש מכסף טהור. בשבת הראשונה שבה בקש ר' לוי להשתמש בכוס לקידוש, התעורר אצלו ספק האם הכוס הוטבלה או לא. בשבת זו אסור היה לו להטביל את הכוס, אך אם היה מחליט להשתמש פעם ראשונה בכוס הקידוש בשבת שאחרי שבת זו, ובה היה מתעורר אצלו הספק אם הכוס הוטבלה או לא, היה מותר לו להטביל את הכוס, מדוע? ר' לוי נוהג כדני הרמ"א וכפוסקי אשכנז.

ג] הוצאת קוץ עם מחט, או דבר שנתקע בשיניים עם קיסם לדוד, ילד בן 8 נכנס בשבת קוץ ליד. הקוץ גרם לו כאב וצער רב. האם מותר לאביו להוציא לו את הקוץ עם מחט בהנחה שוודאי ייצא דם עם הוצאת הקוץ? ד] שאלה חיתוך חבל. בערב שבת קשרו ילדי משפ' ישראלי חבל בין שתי דלתות הבית. החבל לא מאפשר את סגירת הדלתות ומפריע למעבר בין החדרים. האם מותר לרב ישראלי לקחת בשבת סכין ולחתוך את החבל המפריע.

ה] שאלה דפי ספר שנדבקו. ר' ראובן חש שלא בטוב בשבת ונשאר להתפלל בביתו. כשפתח את סידורו בתפילת שחרית של שבת מצא כי חלק מדפי הסדור מחוברים בקצה (משעת הייצור) ולא ניתן לפתוח אותם. האם מותר לר' ראובן לקרוע את החיבור כדי שיוכל להתפלל? האם מותר לו לומר לגוי לעשות זאת? מה הדין אם הדפים נדבקו ע"י שאריות מזון, שוונה וכד'?

חידות על הפרשה

- [ו] היכי תימצי שלא אומרים מה שקנה עבד קנה רבו?
- [ז] יש לעיין. האם אפשר לומר קידוש לבנה בשבת?
- [ח] היכי תימצי שנשא אשה והוליד בנים ולא קיים מצוות פריה ורביה?
- [ט] חידה. האם הקללה של בזיעת אפך תאכל לחם מתקיים אצל כולם או לא?
- [י] האם עוסק במצוות פו"ר דוחה איזה מצוה אחרת או לא?

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה יידקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 - 9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה יכנס בעזרה"י לספר שיצא לאור בעיתון בל"ג. שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

איך מותר להתחיל קידוש בליל שבת מאמצע פסוק הרי אסור לומר חצי פסוק?

בפרשתן א' ל"א וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד ויהי ערב ויהי בקר יום השישי.

יש להקשות: איך מתחילים את הקידוש בליל שבת מאמצע הפסוק יום השישי, ויש מתחילים מויהי ערב ויהי בקר, הא קימ"ל עיין מג"א אור"ח סימן נ"א דכל פסוק דלא פסקא משה רבינו לאו פסוקא הוא, ואסור לומר חצי פסוק, כך הקשה בשו"ת חתם סופר אור"ח סימן י"י, וכן בשו"ת מהר"ם שיק אור"ח סימן קכ"ד, וכן בברכת אהרן על מסכת ברכות מאמר ק"ח, וכן בדעת תורה אור"ח סימן נ"א.

איכא כמה תרומים

א. כיון דברצונם להתחיל יום השישי מפני צירוף שם הויא שבראשית תיבות יום השישי ויכלו השמים ולא נכון להתחיל יום השישי שאין בו משמעות של כלום, ע"כ לצירוף יש אומרים ויהי ערב ויהי בקר יום השישי, מה תאמר היה לו להתחיל תחילת הקרא וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד, לא נכון להתחיל בליל שבת קודש בזה, מפני דרשת חז"ל טוב מאוד, והשאת דלא אפשר באופן אחר שרי למפסק קרא, כך תירץ בשו"ת חתם סופר אור"ח סימן י'.

ב. רק בקריאת התורה יש את האיסור הזה אבל סתם כך מותר, דאל"כ אם ירצה אדם להזכיר חצי פסוק יהא לו איסור והלא פעמים רבות מצאנו לחז"ל שתמכו דרשותיהם על דברי הכתוב ולא הזכירו רק התחלת הפסוק או סופו ולא חשו כלל להא דקימ"ל כל פסוקא דלא פסקא משה, אלא ע"כ דרק בעת קריאת התורה אסור, כך כתב בברכת אהרן על מסכת ברכות מאמר ק"ח.

ומקשה: מהא דאמרין בגמ' ברכות י"ב ע"ב דמה"ט לא קבעו פסוקא דכרע שכב כארי שברשות לבק משום דכל פסוקא דלא פסקי משה לא פסקינן הרי דאפילו שלא בעת קריאת שמע אסור להפסיק באמצע הפסוק.

ומתיר: דקריאת שמע דומה לקריאת התורה שאסור להפסיק בה.

ג. היכא דאיכא אתנחתא באמצע הפסוק שפיר מותר להחיל מאמצע הפסוק דהויא כמו פסוק חדש, כך תירץ במגן גבורים אור"ח סימן מ"ט.

ובשו"ת חתם סופר אור"ח סימן י' תמה על יסוד זה מכמה מקומות שמשמע שיש איסור אף בכה"ג, ועיין נשמת אדם כולל ה"ה ס"ח ב'.

על מה סמכו העולם לומר קידוש בע"פ בשבת הרי קימ"ל דברים שבכתב אסור לומר בע"פ?

קימ"ל אור"ח סימן מ"ט דדברים שבכתב יש איסור לאומרה בע"פ.

יש להקשות: על מה סומכים העולם ואומרים קידוש בע"פ, הא קידוש הויא דברים שבכתב שכתוב בתורה, ואסור לאומרה בע"פ, כך הקשה בשו"ת ציץ אליעזר חלק י"ז סימן ס"ג.

איכא כמה תרומים

א. כיון דאמירת ויכלו היא בבחינת עדות על כך שהבורא ברא את העולם בששה ימים ושבת ביום השביעי, ולכן תיקנו לאמרו בעמידה כאמירת העדות, א"כ א"ש דבעדות יש כלל מפייהם ולא מפי כתבם, דהיינו שאין לומר עדות מתוך הכתב, ולכן אף שתמיד יש קפיא דשדברים שבכתב אין אומרים בע"פ, לגבי ויכלו שהיא בגדר עדות אין את הקפיא, ואע"ג דלגבי עדות טובא נפתיי חשבה חתם סופר כ"ח סימן י"א מועיל לתת את עדותו בכתב ולכתוב מה שכתוב כאן אני מעיד ואינו נחשב כלל מפי כתבם אלא עדות ממש, מ"מ עצה זו ודאי שלא וועיל לבק אמירת ויכלו שיצביע על הסידור ויאמר מה שכתוב כאן אני מעיד, משום שאין דבר זה מועיל אלא בעדות בפני בית דין שכתובה בצורה של הודעה והצהרה שמעיד בפרוטרוט על דבר מסוים, כך תירץ בשו"ת ציץ אליעזר חלק י"ז סימן ס"ג.

ב. כיון דשגור בפי כל ליכא איסורא, ע"פ מה שכתב בשו"ת חות יאיר סימן קע"ה, מובא במשנה ברורה אור"ח סימן מ"ט, שתהילים מותר לומר בעל פה, דכיון דאומרים את זה הרבה מקרי שגור ע"פ ומותר, א"כ ה"ה, כאן מעדני אשר.

האם בערב שבת יש חיוב מיוחדת לשוב בתשובה משום דרשע פסול לעדות של ויכלו?

הנה כתב במשנה ברורה סימן ר"ח ס"ק ג' ירהרה בתשובה ויפשפש במעשיו בכל ערב שבת, כי שבת מקרי כלה מלכתא וכאלו מקבל פני המלך יתברך שמו, ואין נאה לקבלו כשהוא לבוש בבלווי הסחכות של חלאת העונות.

ובבאר היטב שם כתב טעם אחר מדוע בערב שבת צריך להרהר בתשובה: דכיון דמבואר בגמ' ברכות י"ז ע"ב ב' שבת מעין עולם הבא, ובעולם הבא מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת ע"ש.

והחיד"א בספרו עבודת הקודש מורה באצבע סימן ד' אות קמ"ז וכן בספה"ק דרך פקודיך הקדמה ו' כתבו טעם נפלא מדוע צריך לשוב בתשובה בערב שבת: מפני שבאמירת ויכלו מעידין כי ה' ברא שמים וארץ ונה בשבת, וקימ"ל יבמות כ"ה ע"ב ב' רשע פסול להעיד ולכן צריך לחזור בתשובה להיות כשר להעיד.

ומובא בספה"ק צבי לצדיק שהעידו זקני חכמי הספרדים מעיה"ק ירושלים שהאור החיים הקדוש למד בכל ערב שבת הלכות עדות ואמר שידע שעל פי ההלכה הוא ראוי להיות עד כשר ונאמן לעדות שבת.

ובספר שיח שרפי קודש ערב שבת אות ג' מביא מהחידושי הר"ם ז"ל ע"ע טעם כי כשאנחנו בין האומות מסתמא נדבק בנו משהו מהגוי, והרי נכרי ששבת חייב מיתה, לכן כדי שלא ישבות היהודי יחד עם הנכרי, ניתן לו זמן לשוב בתשובה ולהשליך ממנו את כל חלקי הגוי שדבקו בו, וישאר אך ורק חלק היהודי שהוא ישבות.

מכתבים למערכת

אדם חלש שאינו יכול להחזיק לבד את המינים האם אינו מקיים המצוה אם אחר מסייע

מה שדנתם בשם הפוסקים באדם חלש שאינו יכול להחזיק לבד את הארבע מינים ואחר מסייעו להחזיק האם אינו מקיים המצוה דביעין לקיחה לכל אחד או דילמא מקיים המצוה אף שאחר מסייעו.

הגאון המפורסם רבי שמאי קחת גראס שליט"א חבר הבר"צ קהילת מחזיקי הדת, אהבת תורה, בית הוראה דשיבת מיר, לכת הפוסקים ביתר עילית, אוצר הפוסקים סוויאן, קני תורה פגנות ירושלים (כדור)
נראה להעיר, דיש להוסיף מה שכתב הרמב"ם הלכות שבת פ"א ס"ק י"ד מובא במשנה בורה בשם התוספתא קטן אוזח בקולמוס, וגדול אוזח בידו וכותב חייב, כל שהוא העיקר, גדול אוזח בקולמוס וקטן אוזח בידו וכותב פטור, כיון דאני כותב אלא אוזחו, א"כ ה"ה בנידון דידן אם החלש אוזחו רק בסיוע הגדול גם כן לא יצא, יש להעיר מסימן תרנ"ו דאם הגדול תופס עם התנוק שפיר דמי, ומשמע דהקטן יצא אע"ג שהגדול אוזחו בידו ואפשר דהתם הקטן עושה הנענוע ורק הגדול אוזחו בידו.

איזה איסור שבת מותר לקטן לעבור כיון שאין לו שמחה מלימוד התורה

מה שדנתם בגילוי הנפלא של שמחת תורה איזה איסור שבת מותר לקטן לעבור כיון שאין לו שמחה מלימוד התורה

הגאון יו"ט ליפא הכהן פרידמאן שליט"א טורנוטו ראש כולל קול יעקב

נראה להעיר שאפשר להקל לילדים להקל בהלכות שבת כיון שאין להם שמחה מתורה, ע"פ מה שכתבו הפוסקים דאע"ג דלצורך מצוה מותר ליהנות ממעשה שבת דמצוות לאו ליהנות ניתנו, אבל לצורך תלמוד תורה אסור דלא שייך לומר מצוות לאו ליהנות ניתנו כמו שכתב הס"ז יור"ד סימן רכ"א דהתורה מעידה שזה הנאה היפודי ה' ישרים משמחי לב, ונפק"מ אם הביאו עלונים מחוץ לתחום, אבל לקטנים שאין להם הנאה מלימוד התורה אין להם איסור ליהנות מזה.

האם יכולים לברך ברכת לישב בסוכה כשאוכל בעמידה

מה שדנתם בשם הפוסקים האם יכולים לברך ברכת לישב בסוכה כשאוכל בעמידה.

הגאון רבי ישראל שוורץ שליט"א רב קהילת צאנז ביתר, זמ"ץ שכונת גוש שמונים, מרכז הוראה, שערי חוראה, יו"ט בישיבת תורת שלמה זוועהיל ירושלים [הערה זו לעילוי נשמח אבי ה"ה מה"צ חיים יעקב מנחם בן הרב עזריאל ז"ל] יש להעיר שהראשונים מבוזר דאפשר לברך לישב בסוכה כשאוכל מעומד, עיין בחידושי הרמב"ם פ"א ת"ת על הרמב"ם שאילו הוא רוצה לאכול בעמידה או לטייל לא שנון בעמידה האם הוא לא מקיים את המצוה, וכוננו דהמצוה אינה עצה הישיבה, ולשון לישב בסוכה לאו דוקא הוא אלא כעין תדורו, ולישנא דקרא נקט, וכל זמן שלא אוכל ונתעכב שם, עובר לעשייתו היא, וכ"כ בספר המכתם סוכה פ"א ובחידושי הר"ן פ"א כתב שאפילו אוכל שם מעומד לא עבר לישב בסוכה, וכן היא בפסקי ברכות לרבנו יוסף בן פלט מובא בספר הפרס לר"י ע"פ קצת שתיקנו לשון הברכה לישב בסוכה לפי שהלשון של הקרא חביב, אבל המצוה היא ידירה במיטה ובשולחן, ויש להעיר דמדברי הגר"א מבוזר דס"ל כה"ב [בדעת הרמב"ם שאין לברך כשאוכל בעמידה] שכתב דאם יברך קודם הכניסה לא היה סמוך למצוה דהוי לפני דלפני ולכן שייך לברך כשנכנס קודם שיושב הרי שבכניסה אינו מקיים מצוה רק בשיבה.

הרה"ג רבי יצחק יעקב גוטליב שליט"א מח"ס 'עקבות יצחק' ביתר עילית

נראה להעיר דלמ"ד דזה מכוון כנגד 'ענני הכבוד' הרי המה עומד אף בני ישראל גם בעת הליכתם ועמיתם, ולדידיה שפיר מסתבר יותר לברך גם בעמידה. מש"א כ"מ ל"ד דסוכות ממש עשו להם, אזי ל"ש זה כ"כ בעת הליכה והעמידה.

הרה"ג יעקב יהושע מיוזנר שליט"א גונדו

יש להעיר שמה שהשער ציון מביא בשם הס"ז שאם הוא אוכל מעומד יכול לברך לישב בסוכה משום שהכוונה היא העקבה היינו לפי מה שהרא"ש פירש הרמב"ם, אבל הס"ז פירש הרמב"ם באופן אחר כמו שהבאתם, ועוד הוא מוסיף שם פשט בהרמב"ם שבוזר מראה שרוצה להתעכב שם, אבל כל זמן שעומד לא מינכר, דאפשר שתכף יחזור ויצא, וכ"ש דלא מינכר בכניסה לחוד, ע"כ לא שייך ברכה אלא עד שיכין עצמו לישב, דתחילת הישיבה היא תחלת ההיכר שרוצה להתעכב, לכאורה לפ"ז כשהוא אוכל מעומד אינו יכול לישב בסוכה שהרי בעמידה עוד לא מינכר שהוא רוצה להתעכב. אבל אפשר לומר שכשהוא אוכל הוא מראה שהוא רוצה להתעכב אפילו אם הוא מעומד, וצ"ע.

בחור שנעשה בר מצוה במוצאי יום כיפור האם מותר לאכול בזמן תוספת יוה"כ

מה שדנתם בשם הפוסקים האם בחור שנעשה בר מצוה במוצאי יום כיפור האם מותר לאכול בזמן תוספת יוה"כ

הרה"ג רבי יצחק יעקב יונג שליט"א ירושלים

נראה להעיר, דהנה ידוע מה שמסתפק המג"א אורח חיים ת"א א"ב במי שהתחיל לאכול במוצאי פסח מבע"י ונמשך עד הלילה ועדיין לא התפלל והבדיל, אם מותר לאכול חמץ, וכתב במנחת חינוך מצוה י"ט ט' בפשיטות דמות לאכול חמץ בתוספת יו"ט, דכל האיסור דתוספת יו"ט הוא לענין איסור מלאכה ולא לדברים אחרים, ונראה בביאור הדברים, דכיון דאיסור מלאכה תלוי בקדושת יו"ט, וכמו שאפשר להוסיף בערב י"ט באיסור מלאכה ה"ה אפשר להוסיף במוצאי יו"ט, אמנם בשאר איסורים הבאים מחמת היום כמו איסור אכילת חמץ אין האיסור בא מצד קדושת יו"ט אלא משום עיצומו של יום דכתי' בתורה 'שבעת ימים לא תאכל חמץ', וכיון דעכשיו כבר הוי לילה ונתחלף היום מל"ב ניסן ליום ל"ג ניסן שוב אין הוא איסור דאכילת חמץ. וכ"כ בהד"ו בשו"ע הרב סימן ת"א ג' ונראה דה"ל לענין תענית בתוספת יוה"כ, שאם משום עיצומו של יום, והתורה תלה חייב 'תענית' דוקא בעשור לחודש, כמשכ' אך בעשור לחודש השביעי הזה הו' הכפרים וכו' וענינתם את נפשותיו וכו', ע"כ מיד כשנעשה לילה ונתחלף היום ל"א תשרי אין עוד שום חיוב להתענות.

האם מי שנמצא סמוך לסוכתו אסור לשתות מים חוץ לסוכה

מה שהבאתם חידושו של הגרש"א ז"ל ב'הליכות שלמה' שבאופן שנמצא סמוך לסוכתו חייב בשתי מים בסוכה מעיקר הדין דדרך ב"א דמצמצים סמוך לביתם שותים בבייתם ודחה את שער הציון סימן תרל"ט אות כ"ט שרצה לפשוט דמים השותים לאחר הסעודה כיון שהיא מן הסעודה חייב בסוכה מד' הגמ' שאוכלים ושותים בסוכה והא ק"ל ששתית מים פטורה מסוכה אלא ודאי איירי במים בסוף הסעודה ודחה ההליכות שלמה דאיירי בנמצא סמוך לסוכתו שחייב לשתות בסוכה.

הרה"ג רבי עזריאל ברוך בן חסד אהרונוביץ שליט"א קרית חסידים רמב"ש [הערה זה לעילוי נשמח בני הרב אשר מאיר ז"ל]

נראה להעיר, שחוק שמתוך כך נראה דסבר השעה"צ דאין חיוב שתייה בסוכה בנמצא סמוך לסוכתו, יש גם לנמק מדוע סבר כן השעה"צ והוא לשיטתו אילו במה שהביא בביאור-הלכה על הרמ"א אורח חיים סימן תרל"ט סי' א' את דברי הביכורי-יעקב דעמד ע"ש דכל הפטור מן הסוכה אינו מקבל עליו שכן ואינו אלא הדיוט, דהוא לא בכל גווני, דאם הוא מצטער מן הגשמים והולך לשבת בסוכה הוא הדיוט ואין לו שכן אבל היכן שהיה בביתו מחמת הגשמים הרי אחר שפסקו הגשמים הרי אין לו חיוב לחזור לסוכתו אבל אם בכל זאת יחזור לביתו קיים מצוות סוכה כראוי ויש לו קיבול שכן, דלא גרע משתיית מים בסוכה שע"ז נאמר שהוא משובה, [אבל אין לו קיום מצוות סוכה כראוי עכ"ד הביאור"ל מהביכור"י וא"כ יש לנו ג' חילוקי דמים א. מצטער הפטור מן הסוכה כגון שיורד גשמים הוי כהדיוט ואין לו שכן כלל, ב. שותה מים או אוכל כראוי בסוכה אף שאינו מחויב אינו נקרא הדיוט וכנראה דיש לו גם שכן אף שאין לו קיום מצוות סוכה כראוי, ובפרט לפי ד' הרמב"ן הידועים במס' קידושין דכ"ט דנשים מקיימות מ"ע שהזמן גרמא אף להירושלמי דהעושה דבר שאינו מצווה בו נקרא הדיוט, דדוקא אם אין ציווי כלל הרי הוא מוסיף על התורה ולכן יקרא הדיוט אבל המצוות העושה כתקנו אע"פ שלא נצטווה כגון נשים יש עליהם שכן. ג. פטור משום טירחא כשמחמת הגשמים נכנס לבית ואף אם פסקו הגשמים שאינו מחויב ללכת לסוכה והחמיר ע"ע והלך לסוכה קיים מצוות סוכה כראוי ויש לו שכן, וכיון שלפי הביכורי יעקב נודע לנו שאם שותה מים בסוכה קיים מצוה אבל לא כראוי, וס"ל להשעה"צ שאם לא קיים מצוות סוכה כראוי בשתיית מים לא מסתברא דאם הוא נמצא סמוך לסוכתו נאסר לו לשתות מים עד שיכנס לסוכה כי גם יכנס הרי לא יעשה מצוות סוכה כראוי ויעוי' בשעה"צ שכתב דשתיה בלי אכילה אינו חשיב וחסר בתשובו כעין תדורו, וא"כ לא מסתברא לאוקמי אוכלים ושותים בסוכה באופן דנמצא סמוך לסוכתו, אלא באופן ששותה מים בסוף סעודתו ואי יש בשתייה מצוות סוכה כראוי דהשתיה סמוך לאכילתו נחשב דוקא כראוי, וגם נשגב מבינתי מש"כ הגרש"ז ז"ל שיתיישב ד' המחבר ומי שיחמיר ע"ע ולא ישתה חוץ לסוכה הרי"ו משובח דאיירי שסמוך לסוכתו והא הרי איהו גופיה כתב שזה מעיקר הדין ומ"ש לשון חומרא.

האם ביום הראשון של סוכות אסור לאכול

סוכה שאינו שלו כיון דצריך לברך שהחיינו על עשיית הסוכה

מה שהארכתם האם ביום הראשון של סוכות אסור לאכול בסוכה שאינו שלו כיון דצריך לברך שהחיינו על עשיית הסוכה **הגאון נמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א** מח"ס "גם אני אווד" ו"פרדס יוסף החדש" על המועדים. נראה להעיר, דבש"ת דברי יהודה להגרי"א אשכנזי שליט"א ה"א סימן י"ט האריך בזה, וכן בלקט הלכות להח"ח סגל שליט"א

הגאון מתתיהו ישראל הורוויץ שליט"א לייקוד מחבר ספר 'אוצרות חיים' על מסכת ברכות ראש כולל בעיית דל

נראה להעיר דבספר סוכת חיים הביא ששאל הגר"י פישר זצ"ל והשיב שצריך לחזור ולברך שהחיינו, והביא שהגר"ח קניבסקי זצ"ל השיב שיש אומרים שצריך לחזור ולברך, והגר"ש מילר שליט"א השיב בדווא"א אינו צריך לברך שהחיינו פעם שנית. והביא מהגר"א דויטש שליט"א ר"מ בישיבת פונביז דאין צריך לברך עוד פעם, דהרי בכלי חדש צריך לעשות שהחיינו על הכלי דוקא, אבל בסוכה הוא סתם דין שהחיינו, ואמאי יהא מחויב לברך דוקא כשהוא בסוכתו, והביא מהגר"ש"א זצ"ל והגר"א"ל שטיינמאן זצ"ל והגר"ג אדלשטיין זצ"ל שאין לברך עוד הפעם וסיים דלצאת כל הדעות טוב ליקח פרי חדש ויברך ויצא ידי שניהם.

מי שעשה סוכה ברשות הרבים וניזוק בה אדם אחר האם בעל הסוכה חייב לשלם.

מה שחקקתם במי שעשה סוכה ברשות הרבים וניזוק בה האם בעל הסוכה חייב לשלם.

הגאון משה יחיאל הכהן ראטה שליט"א ירושלים

נראה להעיר, דהגר"ד פארוו מפני סו"ד ה"ל על התוספתא סובר דדוקא בנר חנוכה דמצוה דרבנן היא, הוא דחייב אבל בסוכה דמצוה דאורייתא, פטור ובספר בית השואבה חולק עליו וכתב בכוננת הרשב"א שהבאתם דאף דהתורה נתנה לו רשות שיכול ורשאי לקיים מצוות סוכה אפילו ברשות הרבים, מכל מקום לא חייבתו התורה שיקיים מצוה זו דוקא ברשות הרבים, אלא מצוה מתקיימת בכל מקום, רק שנתנה לו התורה רשות שאם ירצה לקיימה שיר אפילו ברשות הרבים, ולכן שפיר יש לחייבו בעשה סוכה ברשות הרבים. וכן הסיק הגר"א רחמים בקובץ כ"ט רבנן.

גליון זה נודב ע"י ידידו
הרב חיים בראך שליט"א בארא פארק
לזיכוי רבבות
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו
ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידו
הרב מנחם מנדל גרינבוים שליט"א בית שמש
לעילוי נשמת אביו
הרה"ג נפתלי גרינבוים בן הרב ישראל מרדכי ז"ל
בעל 'אוצר המדרשים ב.ג.ב.ג' חשון תשפ"א
ת.נ.צ.ב.ה

גליון זה נודב ע"י ידידו
הרב יצחק אייזיק הבר שליט"א
סילבר ספרינג
לעילוי נשמת אביו
הרב ישראל אברהם בן אשר ז"ל הבר
נ.ל.ב.ע כ"ה תשרי
ת.נ.צ.ב.ה

גליון זה נודב ע"י ידידו
לעילוי נשמת סניגורו של ישראל
קדוש ישראל ותפארתו מחסה"ק קדושת לוי
רבי לוי יצחק בן רבי מאיר
ושרה שאשה מבארדיטשוב ז"ע
נלב"ע כ"ה תשרי תק"ע
יהא רעוא שזכותו של בעל ההילולא
תגו עליו ל"כל ההצלחות שבעולם

גליון זה נודב ע"י ידידו
הרב חיים וידר שליט"א בארא פארק
לזיכוי רבבות
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו
ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידו
הרב יוסף ערם מושקוביץ שליט"א
לעילוי נשמת אביו
הרב יצחק יהודה ז"ל בן הגה"צ דוד ז"ל אב"ד בניאהד
נ.ל.ב.ע ערב חג הסוכות
ולעילוי נשמת חמיו
הרב חנוך בן משה ז"ל בנימין
נ.ל.ב.ע ט"ו אלול תשפ"ג
ת.נ.צ.ב.ה